

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

College van B&W van Gemeente Emmen
T.a.v. de vergunningverlener
Postbus 30001
7800 RA Emmen

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

Olonummer

Onze referentie
1410879

Datum 06 juli 2023
Betreft Wabo advies omgevingsvergunning rijksmonument

Bijlagen
0

Naam	Voormalig kantongerecht
Adres	Hoofdstraat 6
Postcode/plaats	7811EN Emmen
Gemeente/provincie	Emmen; Drenthe;
Monumentnummer	14956

Geacht college,

Op 22 juni 2023 vroeg u mij u te adviseren over de voorgenomen wijziging(en) van bovengenoemd monument op grond van artikel 2.26, derde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in samenhang met artikel 6.4, eerste lid onder a, van het Besluit omgevingsrecht (Bor). U heeft mij daartoe de aanvraag om een omgevingsvergunning toegezonden.

Advies

Ik adviseer u de gevraagde omgevingsvergunning nog niet te verlenen, tot het plan op onderstaande punten is gewijzigd:

- De onderconstructie van de zonnepanelen op het platte dak van het monument, evenals de zonnepanelen zelf, all black uitvoeren;
- De zonnepanelen worden zo plat mogelijk op het dak gelegd;
- Het hooggewaardeerde plafond in de gang in stand wordt behouden;
- De muurdelen aan weerszijden van de indifferent gewaardeerde binnendeur tussen de zaal aan de voorzijde en de rechter voorkamer behouden blijven;
- De bestaande marmeren vloer na het vervangen van de betonvloer wordt hersteld/teruggebracht.

In onderstaande motivering licht ik dit nader toe.

Het plan

De aanvraag betreft de renovatie van het voormalige kantongerecht, waarbij de aanbouw (van relatief recente datum) aan de linkerzijde wordt vernieuwd.

In het monumentale deel worden in de voorgevel de tuindeuren vernieuwd naar het model van de achtergevel, met een paneel ter plaatse van het onderste deel. Kozijnen worden geschilderd in RAL 9006 (als bestaand), draaiende delen in RAL 9001 (als bestaand). In de achtergevel en de rechterzijgevel worden de kozijnen voorzien van 12 mm getrokken glas (Fineo). Hiervoor dienen de sponningen te worden uitgefreesd. Kozijnen worden geschilderd in RAL 9006, draaiende delen in RAL 9001. In de achtergevel wordt een doorgang met dubbele openslaande deur hersteld naar de oorspronkelijke situatie (de deuren zijn nog aanwezig, aan de binnenzijde is een borstwering aangebracht).

De vloer van de gang wordt vervangen door een geïsoleerde vloer, met vloerverwarming. De hooggewaardeerde marmeren vloertegels zullen waar mogelijk worden hergebruikt (deels zijn deze gebroken). Nieuw is de toepassing van een zwarte tegelbies. Daar waar de houten vloeren/balklagen aanwezig zijn wordt de kruipruimte geïsoleerd met parels.

De gevels worden aan de binnenzijde geïsoleerd met behulp van voorzetwanden. Ook de kapconstructie wordt aan de binnenzijde geïsoleerd. De dakramen worden vervangen. Op het platte dak van het monument worden all black zonnepanelen voorgesteld. Het dakbeschot van de overstekken wordt vernieuwd.

De plafonds worden vernieuwd met behoud van de bestaande plafondlijsten. In de zaal achter de voorgevel worden de indifferent gewaardeerde kastdeuren vervangen door marmeren fronten, en wordt een haard toegevoegd. De hier aanwezige gesloten wand en indifferent gewaardeerde deur worden vervangen door een semitransparante pui met deur. Daarnaast worden in deze zaal nieuwe 'randlijsten' (term van de architect) geplaatst (langs plafond en als lambrisering). De bestaande indifferent gewaardeerde lambrisering wordt verwijderd. In de gang worden twee positief gewaardeerde deuren naar de zalen dichtgezet.

De gevel van de bestaande eenlaagse aanbouw met plat dak wordt vernieuwd, waarbij een aluminium gevelbekleding wordt toegepast met een verticale profilering (zetwerk), geleed door verticale verdiepingshoge aluminium vensters. Zowel de aluminium gevelbekleding als de vensters worden uitgevoerd in zwart, RAL 9004. In de plattegrond van de aanbouw vinden verschillende wijzigingen plaats.

Het achterterrein wordt opnieuw ingericht, met twee stroken parkeerplaatsen, waarbij een strook parkeerplaatsen is overdekt met een overkapping waarop zonnepanelen worden geplaatst. Tussen de parkeerplaatsen en het gebouw wordt een bescheiden tuin aangelegd. Deze zones worden van elkaar gescheiden door een haag met een hoogte van 1,5 meter. De auto-ingang aan de achterzijde van het terrein wordt afgesloten met een stalen spijlenhekwerk met loopdeur.

Waardering van het pand

Het in 1849 gebouwde pand vertegenwoordigt hoge situationele en cultuurhistorische waarden voor Emmen. Daarnaast vertegenwoordigt het gebouw hoge bouw- en architectuurhistorische waarde vanwege de bijzondere opzet met voor- en achterhuis, waarbij het voorhuis een voorname uitstraling kreeg in koloniale stijl, en het schuin erachter geplaatste achterhuis op soberdere wijze in een landelijke stijl werd uitgevoerd. De gevelindeling en detaillering van het oude hoofdgebouw is nog overwegend gaaf bewaard gebleven, met uitzondering van de linker zijgevel. Het interieur is door verschillende functiewijzigingen wel zowel wat betreft de ruimtelijke indeling als de afwerking gewijzigd. De oorspronkelijke architectuur en afwerking is nog hoofdzakelijk beleefbaar in de centrale gang, waar de oorspronkelijke vloer- en plafondafwerkingen bewaard zijn gebleven, alsmede de detailleringen van de verschillende deuren. Bij de grote zalen dateren veel van de afwerkingen uit 1982 en later.

In het bouwhistorisch onderzoek worden de volgende hoge monumentwaarden aan het pand toegekend:

- De hoofdvorm, als blokvormig pand met een prominente kap met fors overstek met gebogen dakvlakken, schoorstenen op de hoeken en de zuilenporticus bij de voorgevel;
- De dakbedekking, met leien in Maasdekking, lood op de hoekkepers en zink op de schoorsteenkappen;
- De zuilen van de porticus van de voorgevel, met hierboven het opschrift KANTONGERECHT;
- Het metselwerk inclusie aanwezige bouwsporen;
- De vertinde afwerking van het gevelwerk in een lichte tint met donkere plintzone, in combinatie met de donkere tinten van de deuren, ramen en luiken;
- De oorspronkelijke invullingen van gevelopeningen, met persiennes;
- Het mededelingenbord en brievenbus uit 1939 in de linkerzijgevel;
- De doorgang onder de segmentboog uit 1939 in de zijgevel;
- In het interieur, de nog aanwezige oorspronkelijke onderdelen van de ruimtelijke hoofdstructuur (kelder, centrale gang tussen de zijgevels, de achtergang, opkamer en kamer rechtsvoor);
- De nog aanwezige historische constructies van vloeren en kap;
- Afwerkingen uit de bouwtijd zoals de marmeren vloer in de centrale gang;
- Stucplafonds in de gangen uit de bouwtijd;
- Verschillende binnendeuren met paneeldeuren, kozijnen en gestuukte omlijstingen uit de bouwtijd;
- De stookplaats met gestuukte boezem en natuurstenen klassieke schoorsteenmantel;
- De venster- en tuindeurbetimmeringen met luikkasten en gepaneelde vouwblinden;
- De oorspronkelijke trap naar de zolder;
- Het ronde raam in de wand boven de trap.

Positieve waarden vertegenwoordigen de in historische vorm vernieuwde tuindeuren in de voorgevel, en de tot een venster verbouwde doorgang in de achtergevel. In het interieur vertegenwoordigen de in historische vorm vernieuwde stucplafonds in de beide zalen en de rechter voorkamer positieve monumentwaarden, evenals de houten wanden op de achterzolder en de in 1939 aangebrachte binnendeuren in de gang.

Gevolgen van de ingrepen voor de monumentale waarden

Het is positief dat de tuindeuren in de voorgevel vernieuwd worden. Deze worden positief gewaardeerd vanwege de historische vorm, maar hebben een afwijkende, moderne detaillering. Het vervangen van de tuindeuren conform de detaillering en profilering van de tuindeuren in de achtergevel, die veel ouder zijn, is een verbetering van de monumentale waarde van het pand. Om die reden adviseer ik positief over deze ingreep.

Het plaatsen van isolatieglas in de achtergevel en de rechterzijgevel stuit niet op bezwaren. Het raamhout en de roeden hebben een dusdanige dikte dat beperkt uitfrezen mogelijk is en hiermee het glas in het bestaande raamhout kan worden geplaatst. Het te verwijderen glas vertegenwoordigt geen bijzondere monumentale waarde die om behoud vraagt. Om die reden adviseer ik positief over deze ingreep.

Het herstel van de doorgang met dubbele deur in de achtergevel naar de oorspronkelijke situatie is positief. Om die reden adviseer ik positief over deze ingreep.

De noodzaak voor het vernieuwen van de vloer in de gang is voldoende aangetoond. Gezien de hoge monumentale waarde van de marmeren vloer, als een van weinige overgebleven oorspronkelijke onderdelen in het pand, is het advies deze terug te leggen en te repareren. Geadviseerd wordt om hierbij de nieuw voorgestelde bies te laten vervallen, aangezien deze geen relatie heeft tot de oorspronkelijke vloer.

Tegen het isoleren van de kruipruimte met parels is geen bezwaar. Dit betreft een reversibele ingreep waarvan de impact op het monument beperkt is. Collegiaal wordt tonzou als alternatief meegegeven, omdat dit vermoedelijk meer effect heeft.

Ik adviseer positief over het isoleren van de kap en de gevels. De detaillering is conform de richtlijnen van de RCE en de URL.

Het vervangen van de dakramen door stalen exemplaren met een gelijke profilering is akkoord. De bestaande dakramen zijn niet geïsoleerd en de technische staat rechtvaardigt vervanging. Ook op het vervangen van delen van het dakbeschot aan de onderzijde van de overstekken adviseer ik positief.

De plaatsing van zonnepanelen op het platte dak is bespreekbaar. Het huidige voornemen vraagt echter een betere inpassing om ongewenste effecten op het aanzicht van het rijksmonument te voorkomen. Om de zichtbaarheid zoveel mogelijk te beperken adviseer ik om de zonnepanelen zo plat mogelijk te plaatsen. De hellingshoek van de panelen lijkt nu vrij groot. Daarnaast adviseer ik om niet alleen de zonnepanelen zelf maar ook de onderconstructie all black te voeren.

Verschillende positief gewaardeerde plafonds worden vernieuwd, waarbij een nieuwe lijst gelijk aan de bestaande wordt teruggebracht. De ouderdom en de materiaalwaarde van deze plafonds is beperkt (1982). De beeldwaarde is echter hoog vanwege de historiserende vorm. Het opnieuw vernieuwen van de plafonds in een vergelijkbaar beeld heeft om die reden geen wezenlijke impact op de monumentale waarde. Ik adviseer dan ook positief op deze ingreep. Het oudere plafond in de gang dient echter behouden te worden.

Het vervangen van de kastdeuren uit 1982 door marmeren fronten stuit niet op bezwaren. Ik adviseer positief op de toevoeging van een haard, mits de afvoer geen consequenties heeft voor de historische balklaag van de zolder.

Het verwijderen van delen van de hooggewaardeerde binnenwand tussen de zaal aan de voorgevel en de kamer rechtsvoor heeft verlies van monumentale waarde van het pand tot gevolg. Ik adviseer u deze te behouden en alleen de indifferente gewaardeerde deur te vervangen.

Het vervangen van de lambriseringen uit 1982 en het vervangen door nieuw ontworpen exemplaren stuit niet op bezwaren. Ik adviseer dan ook positief op deze ingreep.

Ik adviseer positief op het dichtzetten van de twee deuropeningen in de gang, omdat hiermee wordt teruggekeerd naar de oorspronkelijke situatie.

Ik adviseer daarnaast positief op het vervangen van de gevel van de eenlaagse aanbouw. Deze aanbouw vertegenwoordigt als geheel indifferente waarde. Het voorgestelde gevelontwerp is voldoende terughoudend vormgegeven ten opzichte van het monument. Ook tegen de ingrepen in het interieur van de aanbouw heb ik geen bezwaar.

De herinrichting van het achterterrein vormt een verbetering van de bestaande situatie. De overkapping met zonnepanelen ligt op voldoende afstand van het monument, de impact op de monumentale waarden is beperkt. Om die reden adviseer ik positief over de herinrichting van het achterterrein.

Uitgangspunten

Voor meer informatie over aanpassing, restauratie en verduurzaming van rijksmonumenten kunt u onder andere terecht bij '*Uitgangspunten en overwegingen advisering gebouwde en groene rijksmonumenten*' op www.cultureelerfgoed.nl en op www.stichtingerm.nl

Afschrift en tekeningen

Graag wijs ik u erop dat u op grond van het Bor verplicht bent een afschrift van het ontwerpbesluit en van de beschikking, beide met bijbehorende stukken, op te sturen naar de staatssecretaris van OCW, via het Omgevingsloket online of omgevingsvergunning@cultureelerfgoed.nl.

Vragen

Mocht u nog vragen hebben over de inhoud van dit advies, dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon die in het briefhoofd vermeld staat.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,

Onze referentie

1410879